

diy batik | hoe maak ik een papieren sarong

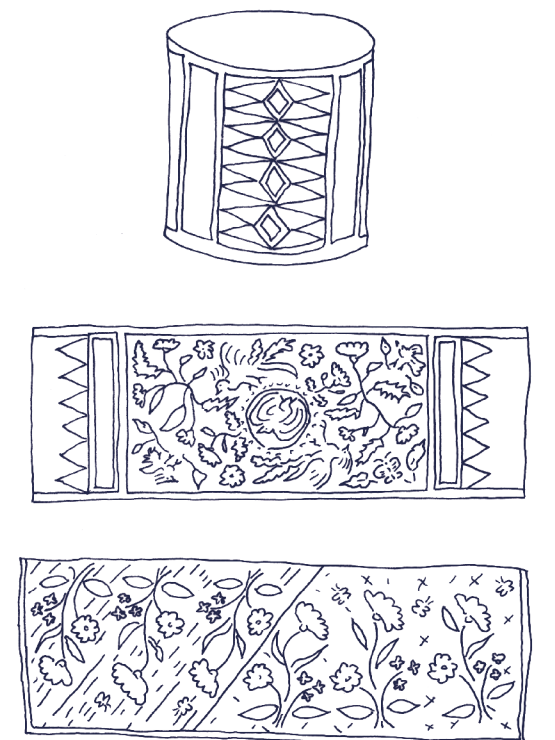
Papieren sarong | Het maken van echte batik duurt dagen en is een ingewikkeld proces. Het effect van een echte batik kunnen we op papier na maken met een paar simpele elementen: kraftliner of bruin inpakpapier, vetkrijt zonder kleur en ecoline of waterverf. In Indonesië werken vaak meerdere mensen aan een batikdoek. De papieren sarongs maken wij om die reden ook in kleine groepen van twee of drie mensen.

Wat is batik? | Batik is een uitsparingstechniek waarbij met hete was patronen worden gecreëerd op stof. De techniek batik is sinds 2009 UNESCO immaterieel erfgoed van Indonesië. Batik is een immaterieel erfgoed, omdat het meer is dan alleen een techniek. De motieven en kleuren die gebruikt worden in batik hebben een betekenis en hiermee kan zowel de maker als de drager een betekenis uitdragen. Om kennis te maken met de patroonwereld van batik, gebruiken we niet de moeilijke techniek van hete was op stof. Maar laten we ons wel inspireren door de verhalen en betekenis achter de motieven om onze eigen sarongs op papier te creëren.

Patronen maken | De patronen in batik vertellen samen met het kleurgebruik iets over de afkomst van de doeken, de maker en de drager. Denk na over welke motieven jullie willen gaan maken. Je kan je laten inspireren door je omgeving of achtergrond. Of misschien wil je wel iemand herdenken?

Je kan individueel patronen maken en samen laten komen op de sarong, of een patroon maken waarin juist alles gecombineerd wordt. Een patroon kan bestaan uit bestaande symbolen, maar je kunt deze ook zelf maken. Patronen creëer je door herhaling. Je kunt ervoor kiezen om één of meerdere figuren groot te tekenen, maar als je deze kleiner maakt en herhaalt krijg je vanzelf een patroon.

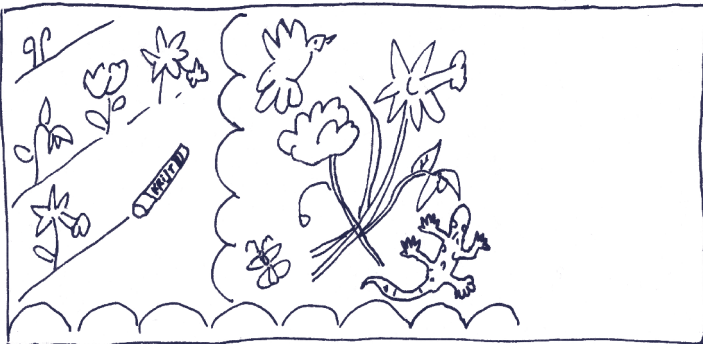
Batikmakers halen inspiratie uit hun directe omgeving, uit alles wat om hen heen groeit en bloeit, maar ook uit verhalen, rituelen en hun geloof. Ook zijn voor batikmakers de motieven belangrijk die gemaakt werden door hun voorouders. Vroeger werd het maken van batik doorgegeven van moeder op dochter. Nu nog steeds geven batikkerijen patronen door binnen de familie.

diy batik | hoe maak ik een papieren sarong

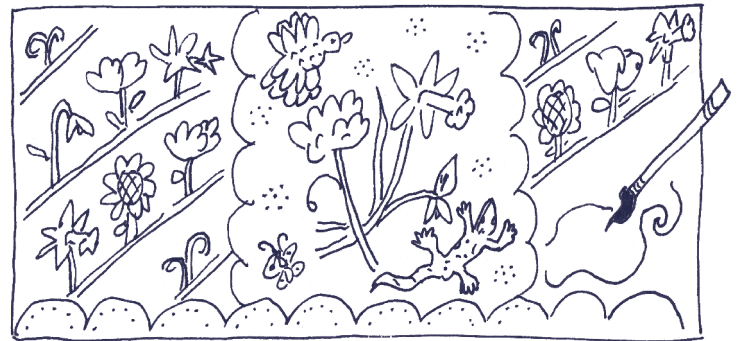
Papier voor de sarong | De papieren sarong maken we op het formaat van een echte sarong 1 m bij 1,5/2 meter. Kleiner kan natuurlijk ook, maar dit formaat is wel fijn als je werkt met meerdere mensen. Hierbij kun je gebruik maken van oorspronkelijke basis batikdesign. Zoals bijvoorbeeld een sarong met een kepala, een kleiner vlak dat doorgaans aan de voor- of zijkant gedragen wordt, of tumpals, driehoeken aan de randen van het ontwerp of een pagi-sore, een batik bestaande uit twee delen.

Hoe maak je een papieren sarong? | Teken met het vetkrijt jouw patronen op het papier. Druk hard genoeg op het papier en zet de lijnen goed aan, maar druk niet te hard want de krijtjes breken gemakkelijk. Gebruik een vetkrijt zonder kleur, oftewel kleurloze of blanco oliepastel. Deze vetkrijtjes kun je bij de meeste kunstenaarsbenodigdheden-winkels kopen. Hou net zoals batikmakers rekening met wat je wel en vooral niet geveerd wil hebben. Waar de vetkrijt zit, kan de verf niet in het papier. Op deze manier bootsen we de uitsparingstechniek van batik na.

Voor de papieren sarongs neem je kraftliner of inpakpapier, dit papier is stevig en heeft een lichtbruine kleur. Deze kleur heeft dezelfde kleur als de was op stof bij een batik. Het kan ook op wit of gekleurd papier, maar het effect is het mooist op bruin papier. Inpakpapier en kraftliner is op vele plekken verkrijgbaar op rol.

Na het tekenen van de patronen verf je met ecoline of waterverf over de patronen heen. De lijnen/ vlakken en vormen die je gemaakt hebt met krijt stoten de verf af en blijven ongekleurd! Voeg genoeg water toe aan de waterverf en gebruik een zachte, dikke kwast. Kwasten met zachte haren nemen het beste water op, dus zijn het fijnst voor deze DIY. Ook verf je gemakkelijk over het vetkrijt heen zonder dat het uitveegt.

Tip | Test voor je begint aan het echte werk, het eerst uit op een kleiner stuk papier. Zo kun je zien hoe het werkt en hoe licht de verf opdroogt.

Stuur jouw design in | Lijkt het je leuk om jouw ontwerp terug te zien tijdens de Nationale Herdenking op 15 augustus 2022? Maak dan een duidelijke foto van jouw creatie en mail deze naar programming@15augustus1945.nl. Wie weet wordt jouw design geselecteerd en gebruikt als patroon voor de kleding van het kinderkoor dat zingt tijdens de herdenking.

Meer over de Nationale Herdenking
15 augustus 1945 op www.15augustus1945.nl

Meer over de DIY maker Sabine Bolk op
www.sabinebolk.nl | www.journeytobatik.org